

INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS PAR EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRFONDU UN KOHĒZIJAS FONDA INVESTĪCIJU IEVIEŠANAS STATUSU 2016.GADA MAIJĀ¹

1. Atbilstoši Ministru kabineta 2015.gada 10.marta sēdes protokola Nr.14 27.§ 11.punktam Finanšu ministrijai ir uzdots, sākot ar 2015.gada maiju reizi mēnesī (līdz nākamā mēneša beigām) iesniegt Ministru kabinetā bez saskaņošanas ar citām iestādēm operatīvo informāciju par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fondu (turpmāk – ES fondi) ieviešanas plānu izpildi (turpmāk – ikmēneša ziņojums Ministru kabinetam), tai skaitā informāciju atbildīgo iestāžu dalījumā par noteiktiem finanšu mērķiem un citiem priekšnosacījumiem un uzdevumiem. Attiecīgi Finanšu ministrija (turpmāk – FM) sniedz pieejamo operatīvo informāciju par ES fondu 2007.–2013.gada plānošanas periodu un 2014.–2020.gada plānošanas periodu.

2. 2007.–2013.gada plānošanas perioda ietvaros:

2.1. Aktuālākā informācija par ieviešanas progresu 2007.-2013.gada plānošanas periodā sniegta iepriekšējā ziņojumā² Ministru kabinetam (turpmāk – MK). Atbilstoši plānotajai rīcībai turpinās noslēguma dokumentācijas sagatavošana un atsevišķu projektu, kuriem pagarināts funkcionalitātes nodrošināšanas termiņš, uzraudzība. FM iekļaus aktuālāko informāciju par programmu slēgšanu FM informatīvajā ziņojumā par investīciju progresu līdz 2016.gada 30.jūnijam, kas iesniedzams valdībai līdz 2016.gada 1.septembrim.

2.2. Darbības programmas “Uzņēmējdarbība un inovācijas” 2.2.prioritātes “Finanšu resursu pieejamība” **finanšu vadības instrumentos** vēl līdz 2016.gada 31.oktobrim riska kapitāla un mezanīna aizdevumu programmās ir pieejams finansējums un iespējams sniegt atbalstu komersantiem kopā 16,05 milj. *euro* (lai gan faktiskā izpilde ir palielinājusies par 2,0 milj. *euro*, pieejamā finansējuma apjoms pieaudzis par 462,0 tūkst. *euro*, salīdzinot ar iepriekšējo periodu, % ieņēmumu dēļ). Lai gan finansējuma izmantošanas temps ir mērens, atbildīgā nozares ministrija prognozē, ka finansējums tiks izmantots pilnā apmērā. Kamēr ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā vēl tiek izstrādāti šāda veida atbalsta instrumenti, tad šobrīd pieejamais ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas perioda finansējums un papildus resurss no veiktajām atmaksām mazina risku finanšu pieejamībai un finansējuma “pārrāvumam” starp periodiem. Vairāk informācijas par finanšu instrumentiem pieejama ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/finansu-instrumentu-ieviesanas-statuss>, kā arī AS “Attīstības finanšu institūcijas Altum” (turpmāk – Altum) tīmekļa vietnē <http://www.lga.lv/index.php>.

¹ Ziņojumā tiek sniegta uz tā sagatavošanas brīdi aktuālākā informācija, kas pieejama ES fondu vadības informācijas sistēmā vai atsevišķos gadījumos cita veida apkopojumos atšķirīgos atskaites datumos, kas ziņojumā tiek norādīti.

² http://www.esfondi.lv/upload/Uzraudziba/Ceturksna_zinojumi/fmzino_220416_es_fondi.pdf

FMzino_250516_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda investīciju ieviešanas statusu 2016.gada maijā

Tabula 1. Finanšu instrumentu investīciju progress līdz 2016.gada 1.aprīlim, ES fondu finansējums, euro, progress pret datiem līdz 2016.gada 1.martam, %.

Finanšu instrumenti	Pieejamais finansējums (ieskaitot uzkrātos % no brīvo līdzekļu ieguldīšanas, nav iekļautas vadības izmaksas) ³	Faktiskā izpilde līdz 2016.gada 1.aprīlim	Atlikušie maksājumi no pamatpiešķiruma	Atlikušie maksājumi no pamatpiešķiruma un % ieņēmumiem	Atlikušās uzkrātās atmaksas ⁴	Aktivitātes ieviešanas beigu datums
2.2.1.1.aktivitāte "Ieguldījumu fonds investīcijām, paaugstināta riska aizdevumos, riska kapitāla fondos un cita veida finanšu instrumentos".	65 311 146	49 262 708 (+ 0,7%)	11 278 545	16 048 438	1 199 229	31.10.2016.
2.2.1.4.1.apakšaktivitāte "Atbalsts aizdevumu veidā komersantu konkurētspējas uzlabošanai"	56 758 891	57 295 360 (+ 0,6%)	-	-	26 700 325	Noslēgusies
2.2.1.4.2.apakšaktivitāte "Mezanīna aizdevumi un nodrošinājuma garantijas saimnieciskās darbības veicēju konkurētspējas uzlabošanai"	17 927 753	19 185 734 (+ 7,4%)	308 990 ⁵	308 990	1 401 705	31.10.2016.
Kopā:	139 997 790	125 743 802	11 587 535	16 357 428	29 301 259	

3. 2014.–2020.gada plānošanas periods:

3.1. Informācija par investīciju ieviešanas laika grafika⁶ izpildes statusu uz 2016.gada 1.maiju atspoguļota grafikā Nr.1 un ir pieejama šī ziņojuma 1.pielikumā (turpmāk – 1.pielikums) detalizēti, sakārtojot loģiskā secībā, sākot ar apstiprinātajiem MK noteikumiem (galvenais priekšnosacījums investīciju uzsākšanai), turpinot ar kavējumiem (MK noteikumu apstiprināšanai, MK noteikumu izsludināšanai Valsts sekretāru sanāksmē (turpmāk – VSS), kā arī projektu iesniegumu atlases kritēriju iesniegšanai apakškomitejā) un noslēdzot ar specifiskajiem atbalsta mērķiem (turpmāk – SAM)/pasākumiem, kuriem MK noteikumu apstiprināšanas termiņš vēl nav iestājies. Konstatējams labs un stabils progress visos posmos.

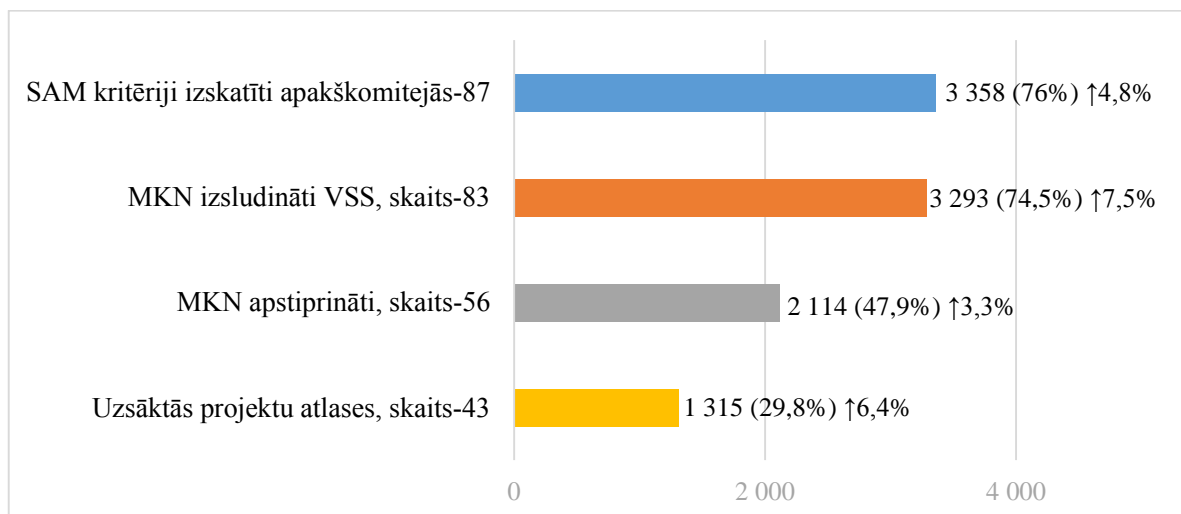
³ Dati par uzkrātajiem % no brīvo līdzekļu ieguldīšanas un atmaksām uz 2016.gada 1.aprīli

⁴ Atmaksu atlikumu paredzēts izmantot ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda finanšu instrumentu finansēšanai.

⁵ 308 990 euro nevar tikt izmantoti attiecināmo izmaksu veikšanai, jo Saskaņā ar 20.05.2016. vēstulē no Eiropas komisijas saņemto skaidrojumu, finansējuma pārdale starp finanšu instrumentu projektiem (aktivitātēm, apakšaktivitātēm) pēc 31.05.2015. nav pieļaujama – nebūtu attiecināmas izmaksas.

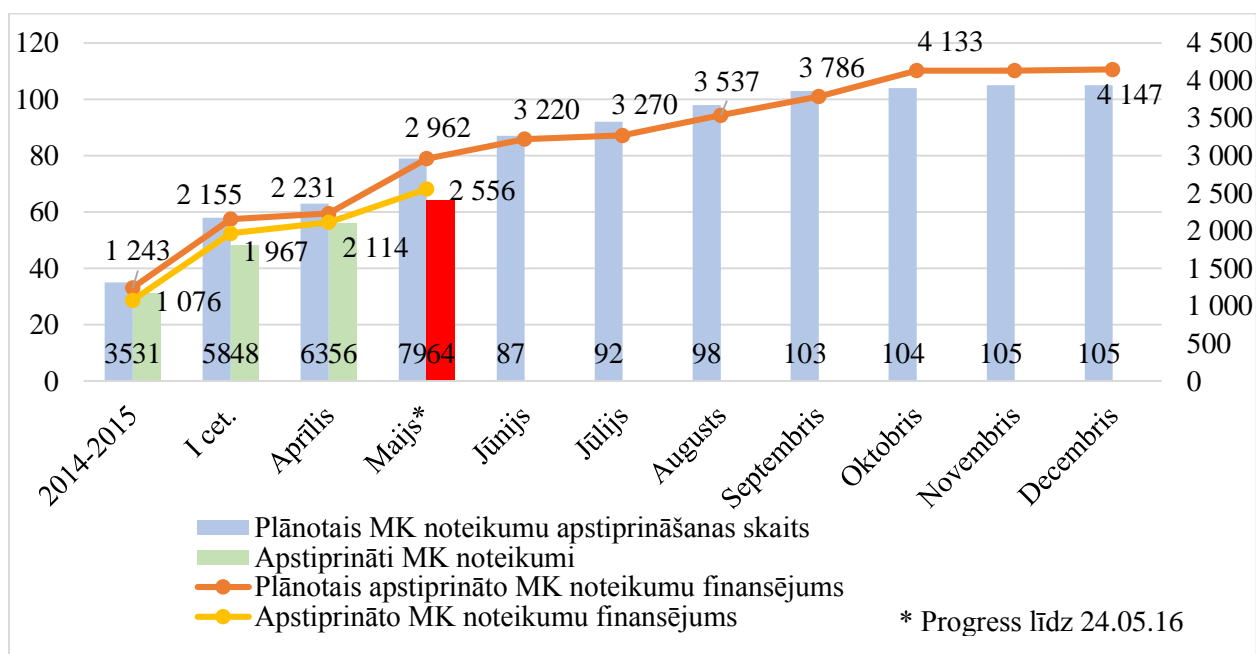
⁶ Skatīt informatīvā ziņojuma par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 31.decembrim 6.pielikumu: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam> FMzino_250516_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda investīciju ieviešanas statusu 2016.gada maijā

Grafiks Nr. 1 "ES fondu investīciju uzsākšanas statuss līdz 2016.gada 1.maijam milj. euro, % no ES fondu finansējuma, progress pret datiem līdz 2016.gada 1. aprīlim."

No 2016.gada aprīļa līdz maijam apstiprināti 6 MK noteikumi ar kopējo ES fondu finansējumu 149,7 milj. euro un izsludinātas 7 projektu iesniegumu atlases attiecīgi par 278,9 milj. euro. Kopumā uz 2016.gada 1.maiju ir arī atkāpes no plāna, kas ilustrētas grafikā Nr.2 un informācija par SAM/pasākumiem, kuru īstenošanas MK noteikumi netika apstiprināti 2016.gada aprīlī atbilstoši plānotajam laika grafikam iekļauta šī ziņojuma 2.pielikumā "2016.gada Ministru kabineta noteikumu virzības kavējumi specifisko atbalsta mērķu/pasākumu laika grafikā".

Grafiks Nr.2 "ES fondu investīciju uzsākšanas gatavība – MK noteikumi 2016.gads.(faktiskie dati līdz 2016.gada 1.maijam. milj. euro)"

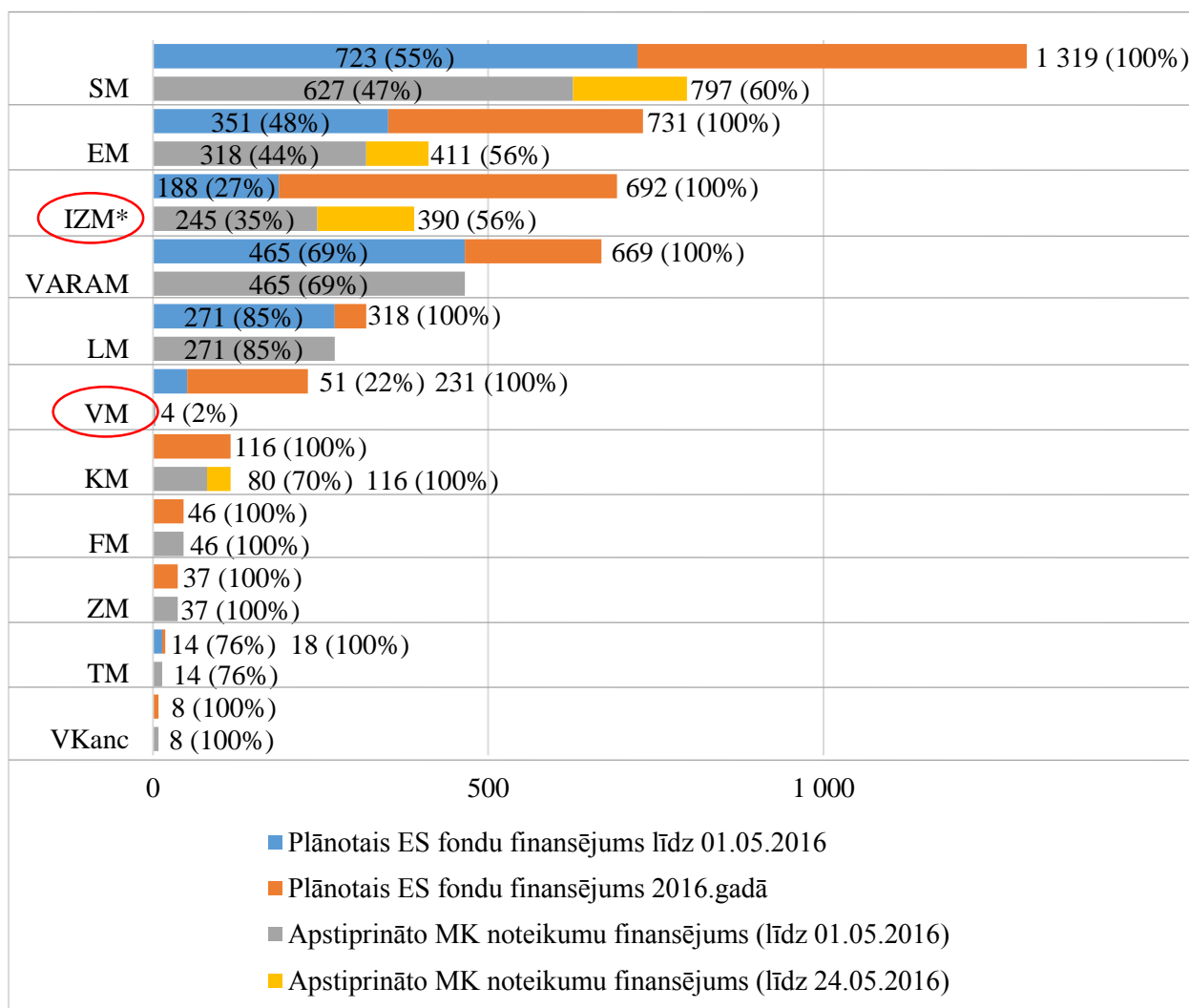
3.2. Konstatējams, ka:

- a. **15 SAM/pasākumiem kavējas MK noteikumu izsludināšana VSS**, tai skaitā no 8 aprīlī plānotajiem netika izsludināts neviens (kumulatīvi skaita ziņā novirze ir 15,3%, savukārt finanšu ietekmes ziņā novirze no plāna ir tikai 9,6%, vienlaikus lielāka nekā iepriekšējā periodā 8,1%);

- b. **9 SAM/pasākumiem kavējas MK noteikumu apstiprināšana**, kas ir būtiskākais priekšnosacījums investīciju uzsākšanai, tai skaitā no 5 aprīlī plānotajiem, kavējas 2 MK noteikumu apstiprināšana, pārējie kavējas kopš februāra un marta. 2 MK noteikumi apstiprināti ātrāk kā plānots (kumulatīvi skaita ziņā novirze ir 14,3%, savukārt finanšu ietekmes ziņā novirze no plāna ir tikai 5,3%, vienlaikus lielāka nekā iepriekšējā periodā 2,5%).

Jāsecina, ka kopumā kavēto termiņu skaits kopš iepriekšējā mēnesī sniegtās informācijas ir pieaudzis. Būtiska nobīde (vairāk kā mēnesis) ir sekojošās Veselības ministrijas un Izglītības un zinātnes ministrijas pārziņā esošās investīciju jomās: veselības veicināšanas un slimību profilakse/sabiedrības veselības veicināšana, izglītojamo talantu attīstība un nodarbināto profesionālā kompetence⁷.

Grafiks Nr.3 "ES fondu investīciju uzsākšanas gatavība 2016.gadā.; milj. euro, % pret pieejamo ES fondu finansējumu"

*Lai gan IZM ir pārpildījis plānu līdz 2016.gada 1.maijam MK noteikumu apstiprināšanā, tiek kavēta 2 MK noteikumu apstiprināšana. Pārpilde skaidrojama ar to, ka aprīlī ir apstiprināti MK noteikumi, kurus bija plānots apstiprināt maijā.

⁷ MK noteikumi atbalstam biznesa inkubatoriem, inovāciju motivācijas programmai, profesionālās izglītības iestāžu pārvaldībai un personāla kompetencei, sliežu sabiedriskajam transportam un kultūras un dabas mantojuma aizsardzībai ar nokavēšanos, bet apstiprināti 2016.gada maijā.
FMzino_250516_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda investīciju ieviešanas statusu 2016.gada maijā

3.3. Svarīgi un pozitīvi, ka ministrijām **ir izdevies kopumā izpildīt finansiāli ietekmīgāko investīciju uzsākšanas uzdevumus un tāpēc kopumā finansiālā nobīde saglabājas salīdzinoši neliela**. Tāpat, pretēji kavējumiem, vairāku SAM/pasākumu regulējums ticis izstrādāts ātrāk kā plānots, tādējādi neskatoties uz faktisko kavējumu skaitu, uzlabojot kopējo progresu. Projektu iesniegumu atlasē kopumā šobrīd norit atbilstoši plānotajam.

3.4. 18 SAM/pasākumiem MK noteikumu saskaņošanas laiks VSS pārsniedz 2 mēnešus. Vienlaikus, vairākiem no šiem SAM/pasākumiem vēl nav iestājies laika grafikā plānotais termiņš MK noteikumu apstiprināšanai, tāpēc tie nebūtu kritiski vērtējami kā kavēti.

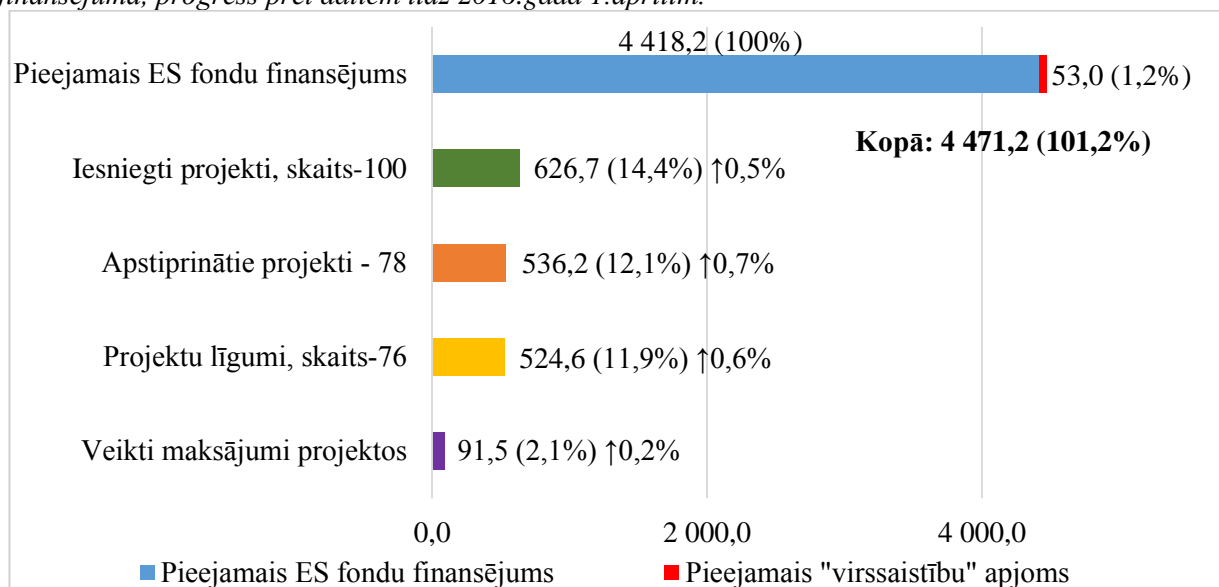
3.5. Jāatzīmē, ka ievērojams un pieaugošs **risks** ir saistībā ar plānotā VAS “**Latvijas Dzelzceļš**” (turpmāk - LDz) **elektrifikācijas lielā projekta** īstenošanas iespējām, ņemot vērā būtisko aizkavēšanos ar projekta sagatavošanu (skatot šobrīd plānoto projekta sagatavošanas grafiku pret sākotnēji Darbības programmā noteikto termiņu vērojama vairāk kā gada nobīde), kā arī joprojām daudzām neskaidrībām, t.sk. signāliem no JASPERS⁸ ekspertu puses par nepilnībām projekta sagatavošanā:

- a. **Eiropas Komisijas** (turpmāk – EK) **2016.gada 20.maija vēstulē** FM īpaši vērš uzmanību uz šiem riskiem un aicina veikt pasākumus, lai maksimāli paātrinātu lēmumu pieņemšanu par projekta turpinājumu (nosūtīts darbam Satiksmes ministrijai (turpmāk - SM)).
- b. Atbilstoši Latvijas ostu, tranzīta un loģistikas padomes 2016.gada 5.maija sēdē nolemtajam SM **līdz 2016.gada 15.jūlijam** ir jāieformē MK par LDz tīkla elektrifikācijas projekta izpētes rezultātiem un sniegt priekšlikumus par rīcību attiecībā uz projekta saturu un ieviešanu. FM gan aicina SM maksimāli ievērot Valdības rīcības plānā Deklarācijas par Māra Kučinska vadītā MK iecerēto darbību īstenošanai noteikto un sagatavot ziņojumu MK par projekta attīstības gaitu, pamatojot izvēlēto risinājumu, iekļaujot informāciju par izvērtētu ietekmi uz valsts budžetu un tarifiem, t.sk. saistībā ar A/S Pasažieru vilciens saistītām darbībām un saistītām papildus izmaksām, kā arī informāciju par projekta pārvaldības struktūru ar mērķi vispusīgi izvērtēt elektrifikācijas projekta ietekmi, kas ļautu pieņemt pamatotu lēmumu par dzelzceļa tīkla elektrifikācijas projekta tālāko attīstību **līdz 2016.gada 30.jūnijam**.
 - a. **kritiski 2016.gada vidū pieņemt lēmumu par projektu**, lai to varētu paspēt ieviest plānošanas perioda ietvaros, **vai arī lemt par alternatīviem risinājumiem pieejamā Kohēzijas fonda 346,6 milj. euro apmērā izmantošanā (uz ko aicinājusi arī EK)**.

3.6. Investīciju finanšu progress atspoguļots šī ziņojuma grafikā Nr.4, bet plašāka kopsavilkuma informācija par apstiprinātajiem projektiem un noslēgtajiem līgumiem, kā arī veiktajiem maksājumiem pieejama ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/14-20-finansu-progress>. Savukārt, ar līdz šim uzsāktajām projektu iesniegumu atlasēm var iepazīties Centrālās finanšu un līgumu aģentūras tīmekļa vietnē <http://www.cfla.gov.lv/lv/es-fondi-2014-2020/izsludinatas-atlases>).

EK un Eiropas Investīciju Bankas finansēti eksperti (*Joint Assistance to Support Projects in European Regions*) FMzino_250516_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda investīciju ieviešanas statusu 2016.gada maijā

Grafiks Nr. 4 "ES fondu investīciju ieviešana līdz 2016.gada 1. maijam, milj. euro, % no ES fondu finansējuma, progress pret datiem līdz 2016.gada 1.aprīlim."

3.6. Konstatējams neliels tempa samazinājums, tomēr ir uzlabojusies ES fondu līdzfinansējuma maksājumu plāna⁹ izpilde – 2016.gadā līdz 1.maijam maksājumu plāns izpildīts par 90,0% (54,4 milj. euro)¹⁰, bet gada plāns (314,9 milj. euro) izpildīts 17,3% apmērā. Lielākās maksājumu plāna neizpildes konstatējamās (1) jauniešu nodarbinātības veicināšanas projektos (6,8 milj. euro), kas atkārtojas no iepriekšējā perioda ar neizpildes pieaugumu – finansējuma saņēmēju iesniegtie maksājumu pieprasījumi par 2014. un 2015.gadu faktiskajiem izdevumiem ir apjomīgi un ir nepieciešams ilgāks laiks to izskatīšanai, informācijas precizēšanai, pārliecības gūšanai par atbilstoši veiktiem izdevumiem; maijā ir veikti maksājumi, izpildot maksājuma plānu līdz aprīļa beigām. Turpmāk šādas novirzes no plāna nav paredzamas; (2) projektos ar mērķi palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem (1,4 milj. euro) - ņemot vērā nepieciešamus grozījumus normatīvajos aktos par pasākuma ieviešanu, kas kavē iepirkumu līgumu slēgšanu. Kopumā vērojama pozitīva tendence ar lielāko ietekmi transporta sektorā, kurā ir spēts izpildīt gan iepriekšējā periodā nepaveikto, gan pārsniegt pārskata perioda plānu. Skatīt šī ziņojuma tabulu Nr.2.

Tabula 2. 2014.-2020.gadu plānošanas periods: ES fondu līdzfinansējuma maksājumu plāna izpilde līdz 2016.gada 1.maijam, euro.

Prioritārais virziens	Plāns 01.01.2016. - 01.05.2016.	Faktiskā izpilde 01.01.2016. - 01.05.2016.	Līdz 01.05.2016.		Iepriekšējā mēnesī	
			Izpilde, %	Neizpilde (-) /pārpilde(+)	Izpilde, %	Neizpilde (-) /pārpilde(+)
4. Pāreja uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisijas līmeni visās nozarēs	964 670	0	0,0	-964 670	0,0	-361 751
5. Vides aizsardzība un resursu izmantošanas efektivitāte	785 970	785 970	100,0	0	100,0	0

⁹ Skatīt informatīvā ziņojuma par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015. gada 31. decembrim 5. pielikumu: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

¹⁰ Papildus informācija par valsts budžeta izlietojumu ES fondu programmās pieejama <http://www.esfondi.lv/es-fondu-valsts-budzeta-izpilde>.

FMzino_250516_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda investīciju ieviešanas statusu 2016.gada maijā

6. Ilgtspējīga transporta sistēma	36 298 334	38 103 792	105,0 ↑	+1 805 458	87,3	-4 602 784
7. Nodarbinātība un darbaspēka mobilitāte	19 625 844	14 962 657	76,2 ↑	-4 663 186	71,9	-4 612 093
8. Izglītība, prasmes un mūžizglītība	63 218	109 830	173,7 ↑	+46 612	173,4	+46 422
9. Sociālā iekļaušana un nabadzības apkarošana	2 666 910	420 845	15,8 ↑	-2 246 065	5,2	-1 065 981
KOPĀ	60 404 947	54 383 095	90,0 ↑	-6 021 852	80,8	-10 596 187

Saskaņā ar plānoto investīciju ieviešanas laika grafiku maksājumu salīdzinoši lielākais apjoms paredzams 2016. gadā otrajā pusē¹¹.

Investīciju gaitas un finanšu plūsmu prognozes liecina, ka Latvija var izpildīt Eiropas Komisijas noteiktos maksājumu mērķus (sarkanās līnijas), lai neiestātos ES finansējuma zaudēšana, pie nosacījuma, ka atbilstoši un proaktīvi tiek vadīti konstatētie investīciju uzsākšanas kavējumu un citi riski.

Pielikumā:

1. Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020. gada plānošanas perioda specifisko atbalsta mērķu ieviešanas laika grafiks (statuss uz 01.05.2016) uz 9 lpp.
2. 2016. gada Ministru kabineta noteikumu virzības kavējumi specifisko atbalsta mērķu/pasākumu laika grafikā uz 1 lpp.

Finanšu ministre

D.Reizniece-Ozola

25.05.2016 09:36

1907

Juta Švarca

Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu uzraudzības departamenta

Uzņēmējdarbības un inovāciju uzraudzības nodaļas vecākā referente

Tālr. 67095873, fakss 67095697

Juta.Svarca@fm.gov.lv

¹¹ Plašāka informācija par maksājumu plāniem 2016. gadā pieejama: <http://www.esfondi.lv/es-fondu-finansu-plani-un-izpilde>